

2024/358

2024 1 22

KOMISIJOS DELEGUOTASIS REGLAMENTAS (ES) 2024/358

2023 m. rugsėjo 29 d.

kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2020/1503 papildomas techniniais reguliavimo standartais, kuriais nustatomi sutelktinio finansavimo projektų kreditų vertinimo balais, sutelktinio finansavimo pasiūlymų kainodaros ir rizikos valdymo politikos bei procedūrų reikalavimai

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2020 m. spalio 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2020/1503 dėl Europos sutelktinio finansavimo paslaugų verslui teikėjų, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2017/1129 ir Direktyva (ES) 2019/1937 ⁽¹⁾, ypač į jo 19 straipsnio 7 dalį,

kadangi:

- (1) Reglamentas (ES) 2020/1503 23 straipsnyje reikalaujama, kad sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjai suteiktų investuotojams pakankamai informacijos apie sutelktinio finansavimo projektų kokybę ir projektų savininkus, visų pirma pateikdami pagrindinės informacijos apie investiciją dokumentą, kuriame nurodoma informacija, reikalinga norint priimti pagrįstą sprendimą dėl investavimo. Tačiau investuotojai taip pat turėtų būti tinkamai informuojami apie tai, kaip sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjai apskaičiuoja sutelktinio finansavimo projektų ir projektų savininkų kreditų vertinimo balus, kad jie galėtų geriau suprasti ir palyginti įvairių sutelktinio finansavimo paskolų riziką;
- (2) pastaraisiais metais, be labiau tradicinių statistinių kredito rizikos vertinimo ir kredito rizikos vertinimo balų apskaičiavimo metodų, buvo kuriami naujoviški metodai, grindžiami dirbtiniu intelektu ir mašinų mokymusi. Pavyzdžiui, ilgos kredito istorijos neturinčioms mažosioms ir vidutinėms įmonėms naujoviški metodai, grindžiami sandorių duomenimis, gali būti naudingesni už metodus, grindžiamus tradiciniais balanso duomenimis. Dėl šių metodų sudėtingumo gali padidėti investuotojų ir sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjų informacijos nesimetriškumas. Todėl sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjų naudojamo kreditų vertinimo balų apskaičiavimo metodo aprašyme turėtų būti nurodomas vertinimo balais modelis, naudojamas tokiam skaičiavimui pagrįsti, taip pat turėtų būti pateikiama pakankamai informacijos apie finansinius ir nefinansinius veiksnius, kurie tuose vertinimo balais modeliuose naudojami kaip pradiniai duomenys, ir apie rezultatus, gaunamus taikant vertinimo balais modelius;
- (3) investuotojai gali žinoti ne visą informaciją apie sutelktinio finansavimo pasiūlymų kainodaros mechanizmą ir tam tikrus su juo susijusius veiksnius. Todėl reikėtų padidinti skaidrumą, kad būtų galima lengviau palyginti įvairias paskolas. Visų pirma, siūlydami sutelktinio finansavimo pasiūlymo kainą, sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjai turėtų tiksliai aprašyti toms kainoms apskaičiuoti taikytą metodą. Į tą aprašymą turėtų būti įtraukti elementai, kurie yra svarbūs tiek paskolos išdavimo proceso metu, tiek vėliau, visų pirma atsižvelgiant į mokesčius, kurių sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjas gali reikalauti iš investuotojų ir projektų savininkų už jiems teikiamas paslaugas;
- (4) sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjo platformoje teikiamų paskolų kaina turėtų būti sąžininga ir tinkama. Todėl reikėtų užtikrinti, kad kaina atspindėtų paskolos rizikos profilį ir grynąją dabartinę vertę ir kad sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjas atsižvelgtų į bendras rinkos sąlygas;
- (5) siekdami užtikrinti būtiniausių investuotojų, neturinčių pakankamai informacijos apie projektų savininkų kreditingumą ir sutelktinio finansavimo projektų tvarumą, apsaugą, sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjai turėtų atlikti patikimą kredito rizikos vertinimą. Siekiant užtikrinti, kad sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjai pagrįstai ir patikimai įvertintų sutelktinio finansavimo projektų ir projektų savininkų kredito riziką, jie turėtų apsarstyti

⁽¹⁾ OL L 347, 2020 10 20, p. 1.

pakankamai informacijos, susijusios su veiksniais, darančiais poveikį projektų savininkų ir sutelktinio finansavimo projektų finansinei padėčiai ir verslo strategijai. Be to, atliekant išsamų kredito rizikos vertinimą taip pat reikia apsvarstyti, ar tokią riziką kompensuoja galimybė taikyti susitarimus dėl kredito užtikrinimo, todėl sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjai taip pat turėtų atsižvelgti į informaciją, susijusią su užtikrinimo priemone ir garantijomis, skirtomis kredito rizikai sumažinti;

- (6) sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjai turėtų turėti galimybę naudotis svarbia informacija, pateikiama su kredito rizikos vertinimais susijusiuose dokumentuose, kad jie galėtų atlikti tinkamą perspektyvių projektų savininkų kreditingumo lyginamąją analizę ir patobulinti modelius bei priemones, naudojamus tvirtinant projektus, kurie būtų finansuojami jų platformose. Kartu su ta informacija pateikiami asmens duomenys turėtų būti saugomi ne ilgiau kaip penkerius metus ir bet kuriuo atveju turėtų būti tvarkomi pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2016/679 ⁽²⁾;
- (7) sutelktinio finansavimo pasiūlymo kainos nustatymo procesas taip pat turėtų apimti tikslų sutelktinio finansavimo paskolų vertinimą. Todėl sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjai turėtų užtikrinti, kad paskolos gyvavimo ciklo metu toks vertinimas būtų grindžiamas pakankamu skaičiumi veiksmų, atspindinčių paskolos pajamų ir išlaidų struktūrą, taip pat jos rizikingumą;
- (8) patikimos valdymo struktūros sustiprina investuotojų apsaugą. Todėl sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjai turėtų nustatyti jų sudėtingumui proporcingą valdymo tvarką ir politiką, kurioje būtų nurodyti atskleidžiamos informacijos elementai, kuriais užtikrinama, kad investuotojams teikiama informacija tiksliai ir pakankamai išsamiai atspindėtų sutelktinio finansavimo projektą. Be to, reikėtų atlikti išsamų sutelktinio finansavimo projektų ir projektų savininkų patikrinimą. Todėl Reglamento (ES) 2020/1503 4 straipsnio 4 dalies f punkte nurodytoje rizikos valdymo sistemoje turėtų būti nustatyti pagrindiniai asmenų, atsakingų už kredito rizikos vertinimą ir paskolų priskyrimą atitinkamoms rizikos kategorijoms, vaidmenys ir atliekamos funkcijos. Tokia sistema turėtų atitikti sutelktinio finansavimo teikėjų verslo modelio sudėtingumą ir skolinimo, kurio atveju nustatomos palankesnės sąlygos, rūšį ir atspindėti Reglamente (ES) 2020/1503 nustatytas apsaugos priemones, skirtas pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikai valdyti;
- (9) šis reglamentas grindžiamas techninių reguliavimo standartų projektais, kuriuos Europos bankininkystės institucija (EBI) parengė glaudžiai bendradarbiaudama su Europos vertybinių popierių ir rinkų institucija (ESMA) ir pateikė Komisijai;
- (10) EBI surengė atviras viešas konsultacijas dėl techninių reguliavimo standartų projektų, kuriais grindžiamas šis reglamentas, išanalizavo galimas susijusias sąnaudas ir naudą bei paprašė Bankininkystės suinteresuotųjų subjektų grupės, įsteigtos pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1093/2010 ⁽³⁾ 37 straipsnį, pateikti rekomendacijas;
- (11) vadovaujantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/1725 ⁽⁴⁾ 42 straipsnio 1 dalimi buvo konsultuojamasi su Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnu ir jis pateikė nuomonę 2023 m. sausio 10 d.,

⁽²⁾ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016 5 4, p. 1).

⁽³⁾ 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1093/2010, kuriuo įsteigiama Europos priežiūros institucija (Europos bankininkystės institucija), iš dalies keičiamas Sprendimas Nr. 716/2009/EB ir panaikinamas Komisijos sprendimas 2009/78/EB (OL L 331, 2010 12 15, p. 12).

⁽⁴⁾ 2018 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1725 dėl fizinių asmenų apsaugos Sąjungos institucijoms, organams, tarnyboms ir agentūroms tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 45/2001 ir Sprendimas Nr. 1247/2002/EB (OL L 295, 2018 11 21, p. 39).

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

I SKYRIUS

SUTELKTNIO FINANSAVIMO PROJEKTŲ KREDITŲ VERTINIMO BALŲ IR SUTELKTNIO FINANSAVIMO PASIŪLYMŲ KAINŲ APSKAIČIAVIMO METODO APRAŠYMAS

1 straipsnis

Sutelktinio finansavimo projektų kreditų vertinimo balų ir sutelktinio finansavimo pasiūlymų kainų apskaičiavimo metodo aprašymo forma

Sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjai, sutelktinio finansavimo projektams taikantys kreditų vertinimo balus arba siūlantys sutelktinio finansavimo pasiūlymų kainodarą, užtikrina, kad metodu, naudojamu tiems kreditų vertinimo balams ar kainoms apskaičiuoti, aprašymas būtų tikslus, patikimas ir reguliariai atnaujinamas bei atitiktų visus šiuos reikalavimus:

- a) aprašymas turi aiškiai skirtis nuo rinkodaros pranešimų;
- b) aprašymas turi būti pateikiamas taip, kad jį būtų lengva perskaityti, ir suformuluotas taip, kad būtų lengvai suprantamas.

2 straipsnis

Elementai, kurie turi būti įtraukiami į sutelktinio finansavimo projektų kreditų vertinimo balų apskaičiavimo metodo aprašymą

1. Sutelktinio finansavimo projektų kreditų vertinimo balų apskaičiavimo metodo aprašyme turi būti pateikiama visa ši informacija:

- a) kuris iš toliau nurodytų vertinimo balais modelių buvo naudojamas:
 - i) statistinis modelis;
 - ii) nuomone grindžiamas modelis, pagal kurį statistiniai metodai integruojami į pačių vertintojų nuožiūra parenkamus sprendimų priėmimo elementus;
 - iii) automatizuotas modelis;
 - iv) kitas modelis;
- b) ar yra nustatytos tinkamos modelio kūrimo ir naudojimo valdymo priemonės;
- c) sistemos, taikomos siekiant užtikrinti, kad modelio rezultatų kokybė būtų reguliariai vertinama ir stebima, aprašymas;
- d) ar buvo taikomas trečiųjų šalių paslaugų teikėjų sukurtas modelis.

2. Be 1 dalyje nurodytos informacijos, sutelktinio finansavimo projektų kreditų vertinimo balų apskaičiavimo metodo aprašyme pateikiama visa ši informacija:

- a) informacija apie bet kokius duomenų šaltinius, naudojamus rengiant vertinimo balais modelius, visų pirma nurodant, ar informacija:
 - i) buvo gauta iš projekto savininko;
 - ii) buvo gauta iš išorės kreditų registru;
 - iii) buvo gauta iš viešai prieinamų šaltinių;
 - iv) buvo gauta iš bet kurių kitų šaltinių;
- b) paaiškinimas, kaip taikant metodą atsižvelgiama į toliau nurodytus finansinius veiksnius, susijusius su projekto savininku ir sutelktinio finansavimo projektu, ir kaip jie naudojami vertinimo balais modelyje:
 - i) sutelktinio finansavimo projekto pelningumas;
 - ii) vykdant sutelktinio finansavimo projektą sukurtas pinigų srautas;

- iii) projekto savininko finansinis svertas, išskolinimo lygis ir mokumas;
 - iv) projekto savininko kredito istorija;
 - v) galimybė pateikti užtikrinimo priemonę ar garantijas;
- c) paaiškinimas, kaip taikant metodą atsižvelgiama į toliau nurodytus nefinansinius veiksnius, susijusius su projekto savininku ir sutelktinio finansavimo projektu, ir kaip jie naudojami vertinimo balais modelyje:
- i) makroekonominės sąlygos jurisdikcijoje, kurioje bus vykdomas projektas;
 - ii) konkurencijos lygis pramonės sektoriuje, kuriame bus plėtojamas projektas;
 - iii) projekto savininko žinios ir patirtis konkrečiame sektoriuje, kuriame jis vykdo veiklą;
 - iv) projekto savininko reputacija;
- d) koeficientai, priskirti b ir c punktuose nurodytiems finansiniams ir nefinansiniams veiksniams;
- e) atitinkami parametrai, į kuriuos atsižvelgiama vertinant b ir c punktuose nurodytus finansinius ir nefinansinius veiksnius;
- f) paaiškinimas, kaip skiriant kreditų vertinimo balus atsižvelgiama į riziką, susijusią su pinigų plovimu ir teroristų finansavimo veikla;
- g) vertinimo balais modelio rezultatų aprašymas, įskaitant lentelę, kurioje nurodomi kreditų vertinimo balų nustatymo etapai, kiekvieno etapo atveju nurodant:
- i) kredito reitingą;
 - ii) įsipareigojimų neįvykdymo tikimybę;
 - iii) kokybinį kreditų vertinimo balų nustatymo etapo paaiškinimą;
 - iv) sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjo patvirtintą arba atmetą projekto finansavimą;
- h) aprašymas, kaip dažnai sutelktinio finansavimo projekto kreditų vertinimo balai ir atitinkami reitingai atnaujinami paskolos, kurią naudojant finansuojamas projektas, gyvavimo laikotarpiu;
- i) informacija, ar kreditų vertinimo balai, gauti naudojant automatizuotus modelius, gali būti koreguojami rankiniu būdu, ir aplinkybės, kuriomis tokie rankiniai pataisymai gali būti atliekami;
- j) informacija, kaip į metodo rezultatą atsižvelgiama nustatant:
- i) didžiausią būsimam projekto savininkui siūlomą paskolos sumą;
 - ii) didžiausią būsimam projekto savininkui siūlomą paskolos grąžinimo terminą.

3. Sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjai informuoja investuotojus tais atvejais, kai pakeitus kreditų vertinimo balams nustatyti taikytą metodą iš esmės pasikeičia to metodo rezultatai.

4. Taikant 2 dalies a punkto i papunktį, kai tame papunktyje nurodyta informacija grindžiama neauditotomis sąskaitomis, sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjai investuotojams atskleidžia pakankamai informacijos apie tos informacijos patikimumą.

3 straipsnis

Elementai, kurie turi būti įtraukiami į sutelktinio finansavimo pasiūlymų kainų apskaičiavimo metodo aprašymą

1. Sutelktinio finansavimo pasiūlymų kainos apskaičiavimo metodo aprašyme paaiškinama, kaip kainodaros strategijoje atsižvelgiama į visus šiuos paskolos elementus:

- a) paskolos pagrindinę sumą;
- b) paskolos grąžinimo terminą;
- c) paskolos grąžinimo įmokų grafiką;
- d) vertinimo balais modelių rezultatus.

2. 1 dalyje nurodyto metodo aprašyme nurodoma, kaip paskolos išdavimo proceso metu atsižvelgiama į visus šiuos elementus:

- a) naudotą nerizikingų palūkanų normą;
- b) projekto savininko rizikos kategoriją, priskirtą pagal 19 straipsnį;
- c) galimybę pateikti užtikrinimo priemonę ar garantijas;
- d) visas veiklos ir administracines išlaidas ir mokesčius, kuriuos sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjas taiko teikdamas su paskola susijusias paslaugas;
- e) atitinkamais atvejais – bet kokią kitą su paskola susijusią riziką.

3. Be 1 ir 2 dalyse nurodytų elementų, 1 dalyje minimame metodo aprašyme taip pat nurodoma, kaip po paskolos išdavimo proceso atsižvelgiama į visus šiuos elementus:

- a) paskolų administravimo ir stebėsenos mokesčius;
- b) mokesčius, susijusius su pakartotiniu užtikrinimo priemonės įvertinimu;
- c) mokesčius už paskolos sutarties sąlygų arba restruktūrizavimo sąlygų pakeitimus, įskaitant pakeitimus, atliekamus projekto savininkui neįvykdžius įsipareigojimų;
- d) investuotojo paskolos pardavimo mokesčius;
- e) išankstinio paskolos grąžinimo mokesčius;
- f) mokesčius už nenumatytų atvejų fondus, nurodytus Reglamento (ES) 2020/1503 6 straipsnio 5 ir 6 dalyse.

II SKYRIUS

KREDITO RIZIKOS VERTINIMAS IR PASKOLŲ VERTINIMAS

4 straipsnis

Kredito rizikos vertinimo ir paskolų vertinimo metodai ir informacija

Taikydami šį skyrių sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjai privalo:

- a) patvirtinti kredito rizikos vertinimo ir paskolų vertinimo metodus, kurie yra proporcingi paskolos dydžiui, rūšiai ir grąžinimo terminui, taip pat projekto savininko ir sutelktinio finansavimo projekto ypatybėms;
- b) naudoti tikslią, patikimą ir naujausią informaciją ir duomenis.

5 straipsnis

Sutelktinio finansavimo projektų arba projektų savininkų kredito rizikos vertinimų bendrieji reikalavimai

1. Vertindami sutelktinio finansavimo projektų arba projektų savininkų kredito riziką, sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjai įvertina projekto savininko dabartinį ir būsimą gebėjimą įvykdyti paskolos sutartyje nustatytus finansinius įsipareigojimus.

2. Sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjai tinkamai dokumentais pagrindžia sprendimus dėl 1 dalyje nurodyto vertinimo ir saugo tuos dokumentus ne trumpiau kaip penkerius metus po to, kai grąžinama paskutinė paskolos dalis.

3. Taikant 2 dalį, visi asmens duomenys, apibrėžti Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 4 straipsnio 1 dalyje, saugomi ne ilgiau kaip penkerius metus po to, kai grąžinama paskutinė paskolos dalis.

*6 straipsnis***Informacija, į kurią reikia atsižvelgti atliekant sutelktinio finansavimo projektų arba projektų savininkų kredito rizikos vertinimus**

Vertindami sutelktinio finansavimo projektų arba projektų savininkų kredito riziką, sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjai atsižvelgia į visą šią informaciją:

- a) sutelktinio finansavimo projekto aprašymą;
- b) paskolos tikslą;
- c) projekto savininko nuosavybės struktūrą;
- d) verslo planą, kuriuo grindžiamas sutelktinio finansavimo projektas;
- e) galimybę pateikti užtikrinimo priemonę ar garantijas.

*7 straipsnis***Veiksniai, į kuriuos reikia atsižvelgti vertinant projekto savininko arba sutelktinio finansavimo projekto finansinę padėtį**

1. Vertindami sutelktinio finansavimo projektų arba projektų savininkų kredito riziką, sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjai, atsižvelgia į visus šiuos veiksnius, susijusius su projekto savininko arba sutelktinio finansavimo projekto finansine padėtimi:

- a) per pastaruosius dvejus metus iš sutelktinio finansavimo projekto gautas pajamas ir sukurtą pinigų srautą (jeigu tokia informacija prieinama);
- b) tikėtinas sutelktinio finansavimo projekto pajamas ir pinigų srautus pagal įvairius scenarijus;
- c) esamą ir numatomą projekto savininko finansinę padėtį, įskaitant visas kitas esamas paskolas ir įsipareigojimus;
- d) galimybę pateikti užtikrinimo priemonę ar kitas garantijas.

2. Taikant 1 dalies c punktą, sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjai, vertindami kitas paskolas ir įsipareigojimus, kuriuos projekto savininkas gali turėti paskolos prašymo pateikimo metu, atsižvelgia į šiuos veiksnius:

- a) tų kitų paskolų ar įsipareigojimų sumą;
- b) valiutą, kuria buvo suteiktos tos kitos paskolos ar įsipareigojimai;
- c) tų kitų paskolų ar įsipareigojimų grąžinimo terminą;
- d) tų kitų paskolų ar įsipareigojimų grąžinimo grafiką;
- e) palūkanų normą arba bet kokią kitą kompensaciją, numatytą tose kitose paskolų ar įsipareigojimų sutartyse.

3. Atlikdami 1 ir 2 dalyse nurodytą vertinimą, laikydamiesi IV skyriuje nustatytos politikos, sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjai atsižvelgia į atitinkamus paskutinių trejų finansinių metų finansinius, konkrečios turto klasės ar konkrečios rūšies produkto rodiklius, jeigu tokia informacija žinoma. Tie rodikliai apskaičiuojami pagal tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus (TFAS) arba vietos bendruosius apskaitos principus (BAP), laikantis IV skyriuje nustatytos politikos.

4. Svarbūs finansiniai rodikliai, be kita ko, gali apimti priede išvardytus rodiklius.

5. Naudodamiesi finansinėmis prognozėmis kredito rizikai įvertinti, sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjai užtikrina, kad tos prognozės būtų grindžiamos patikimomis ir apdairiomis prielaidomis ir atitiktų istorinius duomenis bei pagrįstus rinkos lūkesčius.

*8 straipsnis***Informacija, į kurią reikia atsižvelgti vertinant sutelktinio finansavimo projektų arba projektų savininkų verslo modelį ir strategiją**

Vertindami sutelktinio finansavimo projektų arba projektų savininkų kredito riziką, sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjai atsižvelgia į šią informaciją, susijusią su sutelktinio finansavimo projekto verslo modeliu ir verslo strategija:

- a) projekto savininko žinias apie verslo sektorių, susijusį su sutelktinio finansavimo projektu, ir patirtį įgyvendinant panašius projektus;
- b) su sutelktinio finansavimo projektu susijusio verslo plano įgyvendinamumą ir tvarumą;
- c) sutelktinio finansavimo projekto stiprybių ir silpnybių analizę;
- d) konkurencijos lygį verslo sektoriuje, kuriame įgyvendinamas sutelktinio finansavimo projektas;
- e) klientų rūši ir jų geografinę padėtį.

*9 straipsnis***Informacija apie susitarimus dėl kredito užtikrinimo**

1. Kai projekto savininkui suteikiama paskola užtikrinama susitarimais dėl kredito užtikrinimo, sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjai imasi visų pagrįstų veiksmų, kad surinktų informaciją apie:

- a) užtikrinimo priemonės ir garantijų vertinimo tikslumą;
- b) užtikrinimo priemonės ir garantijų veiksmingumą ir įgyvendinamumą.

2. Sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjai reguliariai vertina ir stebi užtikrinimo priemonės ir garantijų vertę ir imasi tinkamų veiksmų, jeigu užtikrinimo priemonės vertė reikšmingai sumažėja.

*10 straipsnis***Informacija apie tiesioginį kredito užtikrinimą**

1. Tais atvejais, kai paskola garantuojama užtikrinimo priemone, sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjai užtikrina, kad vertinant užtikrinimo priemonę būtų atsižvelgiama į visą šią informaciją:

- a) informaciją apie užtikrinimo priemonės terminą;
- b) finansinių užtikrinimo priemonių atveju – naujausią žinomą užtikrinimo priemonės kainą ir vidutinę kainą per pastaruosius 12 mėnesių likvidžioje rinkoje, kurioje prekiaujama;
- c) fizinių užtikrinimo priemonių atveju – naujausią žinomą rinkos vertę;
- d) informaciją apie tai, ar esama rinkos, kurioje būtų galima lengvai parduoti užtikrinimo priemonę;
- e) užtikrinimo priemonės vertės kintamumo mastą.

2. Nesant rinkos, kurioje būtų galima objektyviai nustatyti užtikrinimo priemonės kainą arba rinkos vertę, sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjai atsižvelgia į visą šią informaciją:

- a) prielaidas, kuriomis remtasi vertinant užtikrinimo priemonės vertę;
- b) kaip dažnai galima nesunkiai nustatyti tą vertę, įskaitant specialisto vertinimą.

3. Taikant 1 ir 2 dalis, sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjai nustato užtikrinimo priemonės vertės stebėsenos politiką ir procedūras.

11 straipsnis

Informacija apie netiesioginį kredito užtikrinimą

Tais atvejais, kai paskola garantuojama, sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjai užtikrina, kad vertinant garantiją būtų atsižvelgiama į visą šią informaciją:

- a) garanto tapatybę;
- b) garantijos rūšį;
- c) garantijos įgyvendinamumą;
- d) garantija suteikiamos apsaugos lygį;
- e) sumą, kurią garantas įsipareigojo sumokėti projekto savininko įsipareigojimų neįvykdymo atveju arba tam projekto savininkui negrąžinus paskolos.

12 straipsnis

Apskaitos informacija

Jeigu paskutinių dvejų finansinių metų audituotos finansinės ataskaitos nepateikiamos, sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjai, taikydami Reglamento (ES) 2020/1503 4 straipsnio 4 dalies b punkto i papunktį, projekto savininko finansinės padėties vertinimą grindžia dokumentais, kuriuos parengė patarėjas mokesčių klausimais, priesaiką davęs buhalteris arba kitas sertifikuotas asmuo, kuriam taikoma profesinės kokybės užtikrinimo sistema.

13 straipsnis

Informacija, į kurią reikia atsižvelgti vertinant paskolą

1. Vertindami kiekvieną paskolą, kaip nurodyta Reglamento (ES) 2020/1503 4 straipsnio 4 dalies e punkto i papunktyje, sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjai:

- a) atlieka projektų savininkams suteikiamų paskolų vertinimą, atsižvelgdami į pakankamą ir atnaujintą informaciją;
- b) atlieka vertinimą per tris mėnesius iki paskolos suteikimo.

2. Taikydami 1 dalį, paskolos išdavimo proceso metu sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjai atsižvelgia į visus šiuos veiksnius:

- a) paskolos grąžinimo terminą;
- b) dalinių įmokų mokėjimo dažnumą ir numatomus būsimus pinigų srautus;
- c) ar paskolos sutartyje numatoma kokia nors išankstinio mokėjimo galimybė;
- d) nerizikingą palūkanų normą, skirtą paskolos įmokų mokėjimams diskontuoti;
- e) paskolos sutartyje nustatytą palūkanų normą;
- f) projekto savininko įsipareigojimų neįvykdymo tikimybę, kaip nustatyta Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2022/2115 ⁽⁵⁾ 1 straipsnio 1 dalyje;
- g) bet kokios užtikrinimo priemonės (jei ji yra), kurią projekto savininkas panaudojo kaip paskolos sutarties dalį, vertę;
- h) bet kokias garantijas ir tomis garantijomis suteikiamos apsaugos lygį.

⁽⁵⁾ 2022 m. liepos 13 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2022/2115, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2020/1503 papildomas techniniais reguliavimo standartais, kuriais nustatoma sutelktinio finansavimo platformoje siūlomų paskolų įsipareigojimų neįvykdymo rodiklių apskaičiavimo metodika (OL L 287, 2022 11 8, p. 33).

3. Taikant 1 dalį, po paskolos išdavimo proceso sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjas, be 2 dalyje nurodytų veiksmų, atsižvelgia į šiuos veiksmus:

- a) laikotarpį iki paskolos grąžinimo termino;
- b) numatomus būsimus nuostolius.

4. Kai sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjai įsipareigojimų neįvykdymo atveju pagal Reglamento (ES) 2020/1503 4 straipsnio 4 dalies e punkto iii papunktį atlieka paskolos vertinimą, užtikrinimo priemones ir garantijų vertinimą jie atlieka konservatyviai ir atsižvelgia į kitus su skolų išieškojimu susijusius mokesčius ir išlaidas.

III SKYRIUS

SAŽININGA IR TINKAMA PASKOLŲ KAINODARA

14 straipsnis

Veiksniai, užtikrinantys sąžiningą ir tinkamą paskolų kainodarą

1. Nustatydami paskolos, kurią gauti jie padeda, kainą, sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjai atsižvelgia į visus šiuos veiksmus:

- a) projekto savininko arba sutelktinio finansavimo projekto rizikos pobūdį, kaip nustatyta 19 straipsnyje nurodytose rizikos kategorijose;
- b) grynąją dabartinę paskolos vertę;
- c) paskolos išdavimo proceso metu ir paskolos galiojimo laikotarpiu vyraujančias rinkos sąlygas;
- d) verslo strategiją.

2. Apskaičiuodami 1 dalies b punkte nurodytą grynąją dabartinę vertę, sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjai atsižvelgia į visus šiuos veiksmus:

- a) paskolos pagrindinę sumą;
- b) paskolos grąžinimo terminą;
- c) paskolos įmokų mokėjimo dažnumą;
- d) tinkamą palūkanų normą, skirtą būsimoms grąžinamoms sumoms diskontuoti.

IV SKYRIUS

POLITIKA IR PROCEDŪROS, KURIOMIS UŽTIKRINAMA, KAD KLIENTAMS BŪTŲ PATEIKIAMA PAKANKAMAI INFORMACIJOS IR SUDAROMOS SĄLYGOS ATLIKTI KREDITO RIZIKOS VERTINIMĄ, PASKOLŲ VERTINIMĄ IR NUSTATYTI KAINODARĄ

15 straipsnis

Klientams teikiamos informacijos valdymo tvarka

1. Siekdami teikti informaciją klientams, kaip nurodyta Reglamento (ES) 2020/1503 19 straipsnyje, sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjai įdiegia tinkamą valdymo sistemą ir parengia rašytinį jos aprašymą.

2. Taikydami 1 dalį, sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjai užtikrina visas šias sąlygas:

- a) visa klientams teikiama informacija turi būti išsami ir atnaujinama;
- b) informacijos atskleidimo klientams vidaus valdymo tvarka, procesai ir mechanizmai turi būti proporcingi sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjo dydžiui ir sudėtingumui.

3. Sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjai užtikrina, kad visa kiekybinė klientams atskleidžiama informacija būtų pateikiama kartu su kokybiniu paaiškinimu ir kita papildoma informacija, kurios gali prireikti klientams, kad jie galėtų visapusiškai suprasti atskleidžiamą kiekybinę informaciją.

16 straipsnis

Informacijos atskleidimo klientams politika

1. Reglamento (ES) 2020/1503 19 straipsnyje nurodyta informacijos atskleidimo klientams politika užtikrinama, kad visa klientams skirta informacija būtų pateikiama taip, kad ją būtų lengva perskaityti, ir suformuluota taip, kad būtų lengvai suprantama, visų pirma būsimiems patirties neturintiems investuotojams.

2. Sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjai užtikrina, kad politika, pagal kurią klientams teikiama pakankamai informacijos, apimtų visus šiuos elementus:

- a) klientams teikiamos informacijos atnaujinimo dažnumą;
- b) už informacijos parengimą klientams atsakingų asmenų vaidmenis arba atliekamas funkcijas;
- c) informacijos, kuri gali turėti poveikį paskolos kainodarai (kainos požiūriu neskelbtinos informacijos), tvarkymą;
- d) klientams teikiamos informacijos patvirtinimo procesą.

3. Sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjo valdymo organas tvirtina politiką, procedūras ir organizacines priemones, susijusias su informacijos atskleidimu klientams, ir ta politika turi būti rengiama raštu, reguliariai atnaujinama ir tinkamai pagrįdžiama dokumentais.

17 straipsnis

Rizikos valdymo sistemos sukūrimas

1. Reglamento (ES) 2020/1503 4 straipsnio 4 dalies f punkte nurodyta rizikos valdymo sistema turi būti:

- a) integruojama į bendrą sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjo organizacinę ir sprendimų priėmimo struktūrą;
- b) proporcinga sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjo verslo modelio sudėtingumui.

2. Savo rizikos valdymo sistemoje sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjai nurodo asmenų, atsakingų už kredito rizikos vertinimo ir stebėsenos užduotis, sutelktinio finansavimo projektų, kurie turi būti siūlomi investuotojams, patvirtinimo procesą ir paskolų vertinimą, vaidmenis arba atliekamas funkcijas.

3. Sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjai nustato skaidrias informacijos teikimo sistemas. Tomis informacijos teikimo sistemomis užtikrinama, kad sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjų valdymo organui ir atitinkamus vaidmenis bei funkcijas atliekantiems asmenims būtų teikiama tinkama informacija, kurią naudodami jie galėtų nustatyti, vertinti ir stebėti kredito riziką. Informacijos teikimo sistema turi būti pakankamai išsami ir pagrįdžiama dokumentais.

4. Sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjo valdymo organas prižiūri su rizikos valdymo sistema susijusios valdymo ir organizacinės tvarkos įgyvendinimą, įskaitant atitinkamų politikos priemonių ir procedūrų nustatymą, priežiūrą ir paskelbimą.

18 straipsnis

Rizikos valdymo sistemoje nustatyti vaidmenys ir funkcijos

1. Rizikos valdymo sistemoje nustatytus vaidmenis ir funkcijas atliekantys asmenys yra atsakingi už:

- a) sutelktinio finansavimo projektų ir projektų savininkų kredito rizikos vertinimą balais pagal III skyrių;
- b) paskolų priskyrimą atitinkamoms rizikos kategorijoms;

- c) tinkamų kredito rizikos stebėsenos ir informacijos teikimo procesų parengimą;
 - d) tinkamų procesų, taikomų tais atvejais, kai projekto savininkas negali įvykdyti savo įsipareigojimų arba jų nevykdo, kaip nustatyta Deleguotojo reglamento (ES) 2022/2115 1 straipsnio 1 dalyje, nustatymą.
2. Jeigu sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjai atlieka su paskolomis susijusias atskiras portfelio valdymo užduotis pagal Reglamento (ES) 2020/1503 6 straipsnį, jie taiko išsamų ir dokumentais pagrįstą investuotojų lėšų paskirstymo sutelktinio finansavimo projektams procesą.
3. Sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjai, siūlantys sutelktinio finansavimo pasiūlymų kainodarą, įdiegia tinkamą kainodaros sistemą, kuri turi būti pagrįsta tinkamais dokumentais ir valdymo struktūromis, atsakingomis už kainodaros sprendimų priėmimą.

19 straipsnis

Rizikos kategorijos

1. Sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjai užtikrina, kad priskiriant paskolas rizikos kategorijoms pagal 18 straipsnio 1 dalies b punktą būtų atsižvelgiama į:
- a) atitinkamų sutelktinio finansavimo projektų rizikos lygius, nustatytus pagal vidaus kreditų vertinimo balais modelių rezultatus, kaip numatyta I skyriuje;
 - b) konkrečius su paskola susijusius veiksnius, įskaitant, be kita ko, palūkanų normą, paskolos grąžinimo terminą ir mokėjimo įmokų dažnumą.
2. Sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjai užtikrina, kad:
- a) rizikos valdymo sistemoje būtų numatomos tinkamos paskolų priskyrimo kategorijoms peržiūros ir jų priskyrimo naujai rizikos kategorijai procedūros, kai pasikeičia atitinkamas kredito vertinimo balas arba kiti su paskola susiję veiksniai;
 - b) kiekviena rizikos kategorija būtų susiejama su įsipareigojimų neįvykdymo tikimybe.

20 straipsnis

Sutelktinio finansavimo projektų patvirtinimas

1. Rizikos valdymo sistemoje sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjai nustato aiškius ir tinkamai dokumentais pagrįstus investuotojams siūlomų sutelktinio finansavimo projektų patvirtinimo procesus.
2. Vykdamt pagal 1 dalį nustatytus procesus apibrėžiamos atitinkamą vaidmenį ir funkcijas atliekančių asmenų, priklausančių sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjo organizacinei struktūrai, pareigos.
3. Sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjai užtikrina, kad darbuotojai, galintys patvirtinti projektus, kuriuos ketinama siūlyti investuotojams, būtų tinkamai parengti ir turėtų atitinkamų ekspertinių žinių bei darbo stažą, susijusius su konkrečiais jiems suteiktais įgaliojimais.

21 straipsnis

Automatizuotų modelių naudojimas

1. Tais atvejais, kai sutelktinio finansavimo projektų arba projektų savininkų kredito rizikai įvertinti ir sutelktinio finansavimo projektams, kuriuos ketinama siūlyti investuotojams, patvirtinti naudojami automatizuoti modeliai, sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjai užtikrina, kad:
- a) atitinkamus vaidmenis ir funkcijas atliekantys darbuotojai gerai išmanytų tų modelių metodiką, jų pradinius duomenis ir prielaidas bei apribojimus;
 - b) valdymo organas turėtų pakankamai žinių apie technologijomis grindžiamų inovacijų, taikomų finansiniams produktams, naudojimą;

- c) automatizuoti modeliai atitiktų paskirtį, o jų naudojimas būtų proporcingas projekto savininko veiklos, sutelktinio finansavimo projekto ir paskolos sumos dydžiui ir sudėtingumui.
2. Taikydami 1 dalį, sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjai nustato tokių automatizuotų modelių politiką ir procedūras bei tinkamą jų kūrimo ir naudojimo valdymo tvarką.
3. 2 dalyje nurodyta politika ir procedūromis:
- a) užtikrinama pradinių automatinių modelių duomenų kokybė;
 - b) užtikrinama, kad būtų reguliariai vertinama automatizuotų modelių rezultatų kokybė;
 - c) nustatomi kriterijai, kuriais vadovaujantis gali būti nusprendžiama panaikinti tokių automatizuotų modelių rezultatus.
4. Sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjai turi būti parengę tinkamus dokumentus, kuriuose aprašyta metodika, duomenų įvestis ir kriterijai, naudojami automatizuotuose modeliuose vertinant kredito riziką, stebint kredito riziką ir tvirtinant sutelktinio finansavimo projektus, kuriuos ketinama siūlyti investuotojams.

22 straipsnis

Kredito rizikos vertinimo politika

1. Savo kredito rizikos valdymo sistemoje sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjai nustato tinkamas kredito rizikos vertinimo ir stebėsenos kriterijų nustatymo politikos priemones ir procedūras.
2. Sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjai taiko kredito rizikos valdymo politiką ir procedūras, nurodydami visus šiuos elementus:
- a) sutelktinio finansavimo projektų, kuriuos ketinama siūlyti investuotojams, patvirtinimo procesą;
 - b) sutelktinio finansavimo projektų ir projektų savininkų priskyrimo 19 straipsnyje aprašytoms rizikos kategorijoms procesą;
 - c) informaciją ir veiksnius, kuriuos ketinama naudoti vertinant sutelktinio finansavimo projektų ir projektų savininkų kreditingumą, kaip nurodyta II skyriuje;
 - d) kredito rizikos mažinimo priemonių priėmimo ir naudojimo kriterijus;
 - e) automatizuoto sprendimų priėmimo naudojimo sąlygas tvirtinant sutelktinio finansavimo projektus, kuriuos ketinama siūlyti investuotojams;
 - f) aplinkybes, kuriomis galima netaikyti standartinių procedūrų;
 - g) kredito rizikos stebėjimo procesą, taikomą po paskolos išdavimo proceso;
 - h) procesus, skirtus projektų savininkams, vėluojantiems grąžinti jiems suteiktas paskolas.
3. 1 dalyje nurodyta kredito rizikos politika ir procedūros:
- a) turi būti proporcingos sutelktinio finansavimo projektų, siūlomų sutelktinio finansavimo platformoje, dydžiui ir sudėtingumui;
 - b) turi būti tokios, kad jomis būtų aiškiai nustatomi asmenų, atsakingų už atitinkamų užduočių vykdymą, vaidmenys ir (arba) atliekamos funkcijos;
 - c) turi būti pagrindžiamos dokumentais ir nuolat atnaujinamos.
4. 1 dalyje nurodytoje kredito rizikos politikoje nurodoma, ar sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjai į sutelktinio finansavimo projektų kredito rizikos vertinimą įtraukia aplinkos, socialinę ir valdymo riziką ir kaip tai padaroma.

23 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2023 m. rugsėjo 29 d.

Komisijos vardu
Pirmininkė
Ursula VON DER LEYEN

PRIEDAS

Svarbūs finansiniai rodikliai, į kuriuos reikia atsižvelgti vertinant finansinę padėtį, kaip nurodyta 7 straipsnio 4 dalyje

- I) Pelningumo rodikliai:
- metinės grynosios pajamos,
 - pajamos, neatskaičius palūkanų, mokesčių, nusidėvėjimo ir amortizacijos (EBITDA),
 - nuosavo kapitalo grąža (ROE) – $ROE = (\text{sumokėtos EBIT mokesčių palūkanos}) / (\text{vidutinė nuosavo kapitalo vertė})$,
 - turto grąža (ROA) – $ROA = (\text{EBIT} - \text{mokesčiai}) / (\text{vidutinė viso turto vertė})$,
 - grynoji pelno marža (NPM) – $NPM = (\text{EBIT} - \text{mokesčiai}) / (\text{vidutinė viso turto vertė})$,
 - pardavimo ir viso turto santykis (STA) – $STA = \text{pardavimas} / (\text{vidutinė viso turto vertė})$.
- II) Svertiniai ir skolos rodikliai:
- skolos ir nuosavo kapitalo santykis (DER) – $DER = (\text{skola} + \text{nuomos vertė}) / \text{nuosavas kapitalas}$,
 - skolos santykis (DR) – $DR = (\text{visa skola}) / (\text{visas turtas})$,
 - skolos dydis (DY) – $DY = \text{EBITDA} / \text{paskolos suma}$,
 - paskolos ir sąnaudų santykis (LC) – $LC = (\text{paskolos suma}) / (\text{statybos sąnaudos})$,
 - paskolos ir vertės santykis (LV) – $LV = (\text{paskolos suma}) / (\text{turto vertė})$.
- III) Likvidumo rodikliai:
- palūkanų padengimo koeficientas (ICR) – $ICR = \text{EBIT} / \text{palūkanų išlaidos}$,
 - skolos tvarkymo padengimo rodiklis (DSCR) – $DSCR = \text{EBITDA} / (\text{pagrindinė suma} + \text{palūkanų suma})$,
 - pinigų srautų ir skolos santykis (CFD) – $CFD = (\text{pinigų srautas}) / \text{skolos santykis}$,
 - padengimo grynaisiais pinigais rodiklis (CR) – $CR = (\text{pinigai} + \text{apyvartiniai vertybiniai popieriai}) / (\text{trumpalaikiai įsipareigojimai})$,
 - grynojo apyvartinio kapitalo ir viso turto santykis (NWCTA) – $NWCTA = (\text{trumpalaikis turtas (pinigai, trumpalaikiai vertybiniai popieriai, gautinos sumos, atsargos, kitas trumpalaikis turtas)}) / \text{turtas}$.
- IV) Kapitalo rodikliai:
- kapitalizacijos norma (CR) – $CR = (\text{grynosios veiklos pajamos}) / \text{kapitalas}$,
 - pelno dydis (PY) – $PY = (\text{grynosios pajamos}) / \text{kapitalas}$.